

Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU2

Utvidgad förundersökningsrätt för Tullverket

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om ändringar i lagen om straff för smuggling och lagen om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott.

Förslagen innebär bl.a. att Tullverkets rätt att inleda förundersökning utvidgas till att omfatta även brott som består i innehav eller bruk av narkotika, innehav av dopningsmedel och innehav av hälsofarliga varor.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2020.

Vidare föreslår utskottet ett tillkännagivande till regeringen. Enligt utskottet bör Tullverket ges befogenhet att stoppa och beslagta misstänkt stöldgods vid gränsen. Dessutom bör det göras en samlad översyn av Tullverkets möjligheter att bekämpa brott. Utskottets förslag grundas på de motionsyrkanden som framställts i ärendet.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (S, V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:169 Utvidgad förundersökningsrätt för Tullverket.

Tre yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Utvidgad förundersökningsrätt för Tullverket	5
Särskilt yttrande	12
Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, punkt 2 (S, V, MP)	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	13
Propositionen	13
Följdmotionerna	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Utvidgad förundersökningsrätt för Tullverket

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling med den ändringen att orden ”olovlig befattning med smuggelgods” i 12 § ska skrivas med kursiv stil,

2. lag om ändring i lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:169 punkterna 1 och 2.

2. Tullverkets brottsbekämpande verksamhet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att ytterligare stärka Tullverkets brottsbekämpande verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:3638 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1 och 2 samt
2019/20:3639 av Andreas Carlson m.fl. (KD).

Stockholm den 24 september 2020

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Petter Löberg (S), Louise Meijer (M), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L), Ingemar Kihlström (KD), Per Söderlund (SD) och Johanna Öfverbeck (MP).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2019/20:169 Utvidgad förundersökningsrätt för Tullverket. I propositionen föreslår regeringen bl.a. att Tullverkets rätt att inleda förundersökning enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling ska utvidgas till att omfatta även brott som består i innehav eller bruk av narkotika, innehav av dopningsmedel och innehav av hälsofarliga varor.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Med anledning av propositionen har två motioner väckts. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Utvidgad förundersökningsrätt för Tullverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om straff för smuggling och lagen om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott. Förslagen innebär att Tullverkets rätt att inleda förundersökning utvidgas.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att ytterligare stärka Tullverkets brottsbekämpande verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Jämför det särskilda yttrandet (S, V, MP).

Gällande rätt

Tullverkets brottsbekämpande verksamhet

I förordningen (2016:1332) med instruktion för Tullverket anges bl.a. att Tullverket ska förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor, bedriva viss utrednings- och åklagarverksamhet i fråga om brott mot bestämmelser om in- och utförsel av varor och bedriva viss verksamhet i fråga om rattfylleribrott (3–5 §§). Dessa uppgifter utgör kärnan i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet och motsvaras främst av de befogenheter Tullverket har enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling (smugglingslagen) och lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott.

Tullverkets rätt att inleda och bedriva förundersökning

Befogenheter enligt smugglingslagen

Tullverket får enligt 19 § första stycket smugglingslagen fatta beslut om att inleda förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken angående brott enligt smugglingslagen eller andra brott som avses i 1 § andra stycket den lagen. De befogenheter och skyldigheter som undersökningsledaren har enligt rättegångsbalken gäller i sådant fall Tullverket. Tullverket ska förordna särskilda befattningshavare i verket att fullgöra dess uppgifter.

Förundersökningsrätten enligt 19 § första stycket smugglingslagen gäller i första hand vid brott mot smugglingslagen. De brott det är fråga om är smugglingsbrott (3–7 §§), tullbrott (8–11 §§), olovlig befattning med smuggelgods (12 och 13 §§) och försök, förberedelse eller stämpling till dessa brott (14 §). Tullverket har också förundersökningsrätt i fråga om vissa andra brott som anges i smugglingslagen. Det är brott som rör införsel till eller

utförelse från landet av varor enligt någon av de författningar som anges i 1 § tredje stycket smugglingslagen.

Det följer av 1 § andra stycket smugglingslagen att Tullverket även kan inleda förundersökning gällande vissa brott i narkotikastrafflagen (1968:64). De brott det är fråga om är överlåtelse av narkotika, förvärv av narkotika i överlåtelssyfte samt om någon anskaffar, bearbetar, förpackar, transporterar, förvarar eller tar annan sådan befattning med narkotika som inte är avsedd för eget bruk (jfr 1 § första stycket 1, 3 och 4 narkotikastrafflagen). Förundersökningsrätten gäller både uppsåtliga brott och brott som begåtts genom grov oaktsamhet.

De nämnda förfarandena i narkotikastrafflagen motsvarar i flera avseenden brottet olovlig befattning med smuggelgods i 12 § första och andra styckena smugglingslagen. Det följer av 12 § tredje stycket den lagen att om ett förfarande är straffbart enligt både narkotikastrafflagen och smugglingslagen har den förra lagen företräde.

Vid Tullverket finns det särskilt förordnade befattningshavare, s.k. tullåklagare, som är särskilda åklagare enligt 7 kap. 8 § rättegångsbalken. En särskild åklagares behörighet är begränsad till vad som är särskilt föreskrivet. Av 32 § smugglingslagen framgår att i mål om brott enligt smugglingslagen eller andra brott som avses i 1 § andra stycket den lagen får talan föras av tullåklagare, om det är uppenbart att brottets straffvärde svarar mot böter och att brottet inte ska föranleda någon annan påföljd.

Befogenheter enligt lagen om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott

Lagen om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott innehåller bestämmelser om befogenheter för dessa två myndigheter samt tjänstemän vid dessa myndigheter att vidta åtgärder för att förhindra, upptäcka och utreda brott enligt lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott. De brott som avses är rattfylleri (4 §) och grovt rattfylleri (4 a §). Tullverket och Kustbevakningen får enligt 3 § första stycket besluta att inleda förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken om rattfylleri och grovt rattfylleri. De befogenheter och skyldigheter som undersökningsledaren har enligt rättegångsbalken gäller då Tullverket och Kustbevakningen. Myndigheten ska förordna särskilda befattningshavare att fullgöra myndighetens uppgifter.

Hjälp av Tullverket och Kustbevakningen vid en åklagarledd förundersökning

I 19 § andra stycket smugglingslagen anges att om saken inte är av enkel beskaffenhet ska ledningen av förundersökningen övertas av åklagare så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet. När en förundersökning har tagits över av åklagare får denne enligt 19 § tredje stycket anlita biträde av Tullverket eller Kustbevakningen. Åklagaren får också uppdra åt tjänstemän vid någon av myndigheterna att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om

det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet. Bestämmelser med motsvarande innebörd finns i 3 § andra och tredje stycket lagen om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott.

Propositionen

Utvidgad rätt för Tullverket att inleda förundersökning

Regeringen föreslår i propositionen att Tullverkets rätt att inleda förundersökning enligt smugglingslagen ska utvidgas till att omfatta brott som består i innehav eller bruk av narkotika, innehav av dopningsmedel och innehav av hälsofarliga varor.

Rätten att inleda förundersökning ska gälla om det finns anledning att anta att ett av dessa brott har begåtts och misstanken uppkommit i samband med att Tullverket utreder ett brott som omfattas av smugglingslagen eller när en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen ingriper mot ett brott som omfattas av smugglingslagen.

Vidare föreslås att bestämmelserna i 32 § smugglingslagen om rätt för tullåklagare att föra talan även ska gälla för brott som består i innehav eller bruk av narkotika, innehav av dopningsmedel och innehav av hälsofarliga varor.

Samtidigt föreslår regeringen en motsvarande utvidgning av Tullverkets förundersökningsrätt enligt lagen om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott. Dessutom ska tullåklagare även kunna föra talan i fråga om de nya brotten om dessa upptäcks i samband med att Tullverket vidtar åtgärder enligt den lagen.

Utvidgade befogenheter för åklagare att ta hjälp av Tullverket

Som framgår ovan har åklagaren vid åklagarledda förundersökningar möjlighet att anlita biträde av Tullverket för att vidta utredningsåtgärder, t.ex. att hålla förhör med misstänkta och vittnen. För närvarande har åklagare dock inte möjlighet att begära biträde av Tullverket när det gäller andra brott än brott enligt smugglingslagen eller de andra brott som anges i 1 § andra stycket den lagen. När det gäller de sistnämnda brotten krävs också att de rör införsel eller utförsel för att det ska finnas en sådan möjlighet.

Mot bakgrund av det anförda föreslår regeringen att bestämmelserna i 19 § tredje stycket smugglingslagen även ska gälla vid en förundersökning angående brott som avser innehav av en vara som inte får innehas utan tillstånd och som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel eller utförsel, om varan har påträffats i samband med att Tullverket utreder ett brott som omfattas av smugglingslagen.

Förtydligande om vilken bestämmelse som har företräde

Regeringen föreslår även att det bör göras en ändring i 12 § tredje stycket smugglingslagen så att det genom en hänvisning till 2 § narkotikastrafflagen

förtydligas att också de ringa varianterna av brotten i 1 § första stycket 1, 3 eller 4 narkotikastrafflagen har företräde framför 12 § smugglingslagen.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att ändringarna i smugglingslagen och lagen om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott ska träda i kraft den 1 november 2020.

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3638 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 begär motionärerna att Tullverket ska ges befogenhet att stoppa stöldgods från att föras ut ur landet. Motionärerna anför att en sådan åtgärd skulle vara effektiv för att motarbeta stödligor som fraktar stöldgods ut ur landet.

I samma motion yrkande 2 framhåller motionärerna att Tullverkets brottsbekämpande uppdrag behöver stärkas. Motionärerna vill se en samlad översyn av Tullverkets möjligheter att bekämpa brott. I samband med detta bör samarbetet med andra myndigheter, t.ex. Polismyndigheten och Skatteverket, också analyseras.

I kommittémotion 2019/20:3639 av Andreas Carlson m.fl. (KD) begärs ett tillkännagivande om att ge Tullverket befogenhet att beslagta misstänkt stöldgods. Motionärerna anför bl.a. att riksdagen senast i maj 2020 riktade ett tillkännagivande till regeringen om Tullverkets brottsbekämpande verksamhet men att regeringen ändå inte agerar enligt riksdagens vilja.

Pågående arbeten m.m.

I februari 2018 gav regeringen Polismyndigheten i uppdrag att öka förmågan att bekämpa organiserad tillgreppsbrottslighet som begås av internationella brottsnätverk. Regeringen gav också Polismyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen i uppdrag att utveckla sin samverkan på området. Uppdraget slutredovisades den 14 februari 2020 (Slutredovisning av regeringsuppdrag om internationella brottsnätverk, februari 2020, Ju2018/00991/PO).

I slutredovisningen (s. 4 och 45) konstaterar myndigheterna bl.a. att samarbetet med anledning av regeringsuppdraget lett till mer integrerade arbetsformer, större underrättelseutbyte och konkreta resultat som beslag och avvísningar av kriminella individer som inte har rätt att vistas i Sverige. Myndigheterna anser sammantaget att åtgärderna bidragit till bättre förutsättningar att bekämpa internationella brottsnätverk som begår tillgreppsbrott i Sverige.

Finansminister Magdalena Andersson har vid flera tillfällen besvarat frågor om utökade befogenheter för Tullverket och anförde följande i ett svar på en skriftlig fråga (fr. 2019/20:1508) den 17 juni 2020:

Regeringen är fortsatt fast besluten att slå tillbaka mot stödligor. Människor och företag drabbas hårt och det kan vi inte tolerera.

Redovisningen av det myndighetsgemensamma uppdraget för att förstärka insatserna mot internationella brottsnätverk visade också på vikten av att involvera både privata aktörer och myndigheter i arbetet mot den organiserade tillgreppsbrottsligheten.

Frågan om att ge Tullverket utökad befogenhet att ingripa vid utförsel av misstänkt stöldgods bereds för närvarande inom Regeringskansliet och en promemoria för remittering håller på att tas fram.

Av regleringsbrevet för budgetåret 2020 framgår att Tullverket ska redovisa hur myndigheten har stärkt arbetet med att förebygga brottslighet i samband med in- och utförsel av varor.

Tidigare riksdagsbehandling

Justitieutskottet har flera gånger tidigare behandlat motionsyrkanden om tullens befogenheter, bl.a. våren 2019 (bet. 2018/19:JuU10 s. 154 f.). Utskottet anförde då följande:

Det är utskottets uppfattning att Tullverkets brottsbekämpande verksamhet och arbetet med gränsskydd är mycket viktiga. Det är angeläget att minska inflödet av olagliga varor, t.ex. vapen, till Sverige. Utskottet ser även allvarligt på den organiserade brottslighet som bl.a. innebär att stöldgods förs ut ur landet. I dag har polisen och åklagarväsendet det huvudsakliga brottsbekämpande ansvaret för denna brottslighet. Regleringen för Tullverkets kontroller tar endast sikte på in- och utförselreglerade varor och inte på att utreda andra typer av brott. Tullverkets kontrollarbete bidrar dock till att öka upptäcktsrisken vid t.ex. utförsel av stöldgods.

Utskottet har liksom tidigare skatteutskottet uppfattningen att Tullverket och Polismyndigheten har ett gott samarbete i de fall där Tullverket inte själv har befogenheter att ingripa. Som framgår ovan har en rad myndigheter under flera år också samverkat på regeringens uppdrag mot den organiserade brottsligheten. Vidare beslutade regeringen i februari 2018 att ge Polismyndigheten, Tullverket och Kustbevakningen ett nytt uppdrag att förstärka bekämpningen av internationella brottsnätverk som begår tillgreppsbrott i Sverige. Utskottet noterar i sammanhanget att finansminister Magdalena Andersson i februari 2019 anförde att utökade befogenheter för Tullverket för att förhindra att stöldgods förs ur landet kräver ny lagstiftning och att regeringen kommer att överväga eventuella lagstiftningsåtgärder när det ovannämnda uppdraget om att bekämpa internationella brottsnätverk har slutredovisats 2020. Utskottet noterar även det skatteutskottet anförde i samband med behandlingen av årets budgetproposition om att Tullverket borde ges ett utökat uppdrag som gäller kontroll vid utförsel och att ny lagstiftning bör antas som ger Tullverkets personal befogenhet att stoppa och genomsöka fordon. Mot denna bakgrund anser utskottet inte att det nu finns skäl till något tillkännagivande om att utöka Tullverkets befogenheter som motionärerna föreslår.

Utskottet avstyrkte även en motion om ett intensifierat samarbete mellan Tullverket och andra myndigheter mot bakgrund av det arbete som pågår, bl.a. det uppdrag som nämns ovan. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2018/19:191).

Skatteutskottet har under våren 2020, i samband med behandlingen av en rapport från Riksrevisionen, behandlat flera motioner som tar upp frågor om

Tullverkets brottsbekämpande verksamhet och arbetet mot organiserad kriminalitet (bet. 2019/20:SkU7 s. 13 f.). Utskottet anförde att Tullverket utför viktiga samhällsuppgifter och bör prioritera insatser för att göra det så enkelt och smidigt som möjligt för allmänheten och företagen att göra rätt för sig samtidigt som Tullverkets insatser ska skydda från hot mot hälsa, miljö och säkerhet. Utskottet såg allvarligt på smuggling och annan brottslighet i samband med in- och utförsel av varor, och det var enligt utskottet av största vikt att Tullverket och Polismyndigheten samarbetade så långt det är möjligt i de fall där Tullverket inte självt har befogenhet att ingripa. Det var också utskottets uppfattning att myndigheterna hade ett nära samarbete i dessa frågor. Utskottet konstaterade vidare att man tidigare också tillstyrkt förslag om att Tullverket ska ges ett utökat uppdrag samt förstärkt myndighetens resurser, vilket ger myndigheten goda förutsättningar för att kunna öka och förbättra kontrollverksamheten. Utskottet ansåg däremot inte att det i övrigt fanns anledning att närmare kommentera hur Tullverket utformar sin verksamhet utan utgår från att Tullverket på eget initiativ föreslår de regeländringar som det anser behövs för att kunna bedriva sin verksamhet på ett effektivt sätt. Utskottet avstyrkte samtliga yrkanden. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2019/20:149).

Vid behandlingen av motionsyrkanden om Tullverkets brottsbekämpande verksamhet våren 2020 föreslog justitieutskottet ett tillkännagivande. Utskottet konstaterade att det krävs krafttag mot hälerinätverken och deras verksamhet för att komma åt de professionella stöldligorna. Vidare anförde utskottet följande:

Genom att vidta åtgärder mot dem som befattar sig med stulna varor går det att även stävja stölderna. En åtgärd som därvid bör vidtas för att motarbeta de professionella stöldligorna är att kraftigt begränsa deras möjligheter att frakta ut stöldgodset ur landet. För detta krävs att Tullverket ges i uppdrag att ytterligare intensifiera sitt arbete mot organiserad brottslighet. Tullverket bör också få ökade befogenheter att stoppa och kvarhålla gods och personer i väntan på överlämnande till polis. Den möjlighet till kvarhållande som finns i dag är för restriktiv. En utredning som svarar mot detta bör skyndsamt genomföras. Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2019/20:256).

Utskottets ställningstagande

Det är utskottets uppfattning att Tullverkets brottsbekämpande verksamhet är av stor vikt, och genom de förslag som nu lagts fram utvidgas Tullverkets rätt att inleda förundersökning. Det har inte framställts några invändningar mot förslagen under utskottsbehandlingen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anføres i propositionen bör anta regeringens lagförslag. Utskottet föreslår även en mindre redaktionell justering av lagtexten.

Den föreslagna utvidgningen av Tullverkets förundersökningsrätt är ett steg i rätt riktning, men enligt utskottets uppfattning måste Tullverkets

brottsbekämpande verksamhet förstärkas ytterligare. Inte minst måste Tullverket ges bättre möjligheter att förhindra att stöldgods förs ut ur landet. Detta skulle vara en effektiv åtgärd för att motarbeta de utländska stöldligor som begår brott i Sverige. Tullverket bör därför ges befogenhet att stoppa och beslagta misstänkt stöldgods vid gränsen. Sådana ökade befogenheter har efterfrågats av såväl Tullverket självt som Polismyndigheten och Kustbevakningen. Som framgår har riksdagen också tidigare gjort ett tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt utreda en ökad befogenhet för Tullverket att stoppa och kvarhålla gods i väntan på överlämnande till polis. Det är enligt utskottets mening angeläget att en utökad befogenhet för Tullverket att stoppa och beslagta misstänkt stöldgods vid gränsen kommer på plats så snart som möjligt.

Dessutom bör Tullverkets brottsbekämpande uppdrag stärkas. Utöver de akuta behoven pekar mycket på att Tullverket framöver kommer att behöva ett antal ytterligare verktyg för att bekämpa den brottslighet som blivit alltmer internationell. Det bör därför göras en samlad översyn av myndighetens möjligheter att bekämpa brott. I detta sammanhang bör även samarbetet med andra myndigheter, t.ex. Polismyndigheten och Skatteverket, analyseras. Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Särskilt yttrande

Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, punkt 2 (S, V, MP)

Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Johanna Öfverbeck (MP) anför:

Vi delar motionärernas uppfattning om att Tullverkets brottsbekämpande verksamhet måste förstärkas ytterligare, bl.a. genom att ge myndigheten utökad befogenhet att ingripa vid utförsel av misstänkt stöldgods. Det kan dock noteras att arbete med frågan redan pågår, både inom myndigheten och i Regeringskansliet. Dessutom har riksdagen redan tidigare i år riktat ett tillkännagivande till regeringen om Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Vidare vill vi betona vikten av att frågor om Tullverkets verksamhet och dess befogenheter hanteras med ett helhetsperspektiv. Med hänsyn till att vi delar uppfattningen att åtgärder måste vidtas mot det problem som utförsel av stöldgods utgör finner vi dock inte anledning att reservera oss mot att riksdagen åter riktar ett tillkännagivande i frågan till regeringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:169 Utvidgad förundersökningsrätt för Tullverket:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott.

Följdmotionerna

2019/20:3638 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tullverket befogenhet att stoppa stöldgods från att föras ut ur landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Tullverkets brottsbekämpande uppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3639 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tullverket befogenhet att beslagta misstänkt stöldgods och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2000:1225) om straff för smuggling

dels att 12 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 34–36 §§, och närmast före 34 § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

12 §

Den som uppsåtligen emballerar, transporterar, förvarar, döljer, bearbetar, förvärvar, överlåter eller ingår avtal om upplåtelse av panträtt i en vara som varit föremål för brott enligt 3–11 §§, döms för olovlig befattning med smuggelgods till böter eller fängelse i högst två år. Gärningen *skall* inte medföra ansvar, om den är ringa med hänsyn till befattningen, omständigheterna kring denna, egendomens beskaffenhet och värde samt övriga omständigheter.

Om gärningsmannen inte inser men har skäl原因 anledning att anta att varan varit föremål för brott, döms till böter. Om gärningen är ringa, *skall* den inte medföra ansvar.

Ansvar enligt första eller andra stycket *skall* inte dömas ut, om gärningen är belagd med straff i 1 § första stycket 1, 3 eller 4 narkotikastrafflagen (1968:64) eller i 3 a § narkotikastrafflagen jämförd med dessa bestämmelser.

Den som uppsåtligen emballerar, transporterar, förvarar, döljer, bearbetar, förvärvar, överlåter eller ingår avtal om upplåtelse av panträtt i en vara som varit föremål för brott enligt 3–11 §§, döms för olovlig befattning med smuggelgods till böter eller fängelse i högst två år. Gärningen *ska* inte medföra ansvar, om den är ringa med hänsyn till befattningen, omständigheterna kring denna, egendomens beskaffenhet och värde samt övriga omständigheter.

Om gärningsmannen inte inser men har skäl原因 anledning att anta att varan varit föremål för brott, döms till böter. Om gärningen är ringa, *ska* den inte medföra ansvar.

Ansvar enligt första eller andra stycket *ska* inte dömas ut, om gärningen är belagd med straff i 1 § första stycket 1, 3 eller 4 narkotikastrafflagen (1968:64) eller i 2 eller 3 a § narkotikastrafflagen jämförd med dessa bestämmelser.

Kompletterande befogenheter

34 §

Bestämmelserna i 19 § ska även tillämpas om det finns anledning att anta att ett brott som anges i 35 §

har begåtts och misstanken uppkommit

1. i samband med att Tullverket utreder ett brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket, eller

2. när en tjänsteman vid Tullverket eller Kustbevakningen ingriper med stöd av 20, 20 a, 21, 22, 25 a, 26 eller 27 § mot ett brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket.

Utöver vad som följer av första stycket ska bestämmelserna i 32 § tillämpas vid brott enligt 35 §.

35 §

De brott som de kompletterande befogenheterna i 34 § gäller är

1. innehav eller bruk av narkotika enligt 1 § första stycket 6 eller 2 § narkotikastrafflagen (1968:64),

2. dopningsbrott enligt 3 § och 2 § 6 lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel, och

3. innehav av hälsofarliga varor enligt 4 § och 3 § första stycket 7 lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor.

36 §

Bestämmelserna i 19 § tredje stycket ska även gälla vid en förundersökning angående brott som avser innehav av en vara som

1. inte får innehas utan tillstånd, och

2. omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel eller utförsel.

Första stycket gäller om varan har påträffats i samband med att Tullverket utför en kontroll enligt myndighetens befogenheter eller utreder ett brott enligt denna lag eller andra brott som avses i 1 § andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2020.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott ska införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Bestämmelserna om förundersökning i 3 § ska även tillämpas om det i samband med att Tullverket vidtar åtgärder mot ett brott som avses i 1 § finns anledning att anta att något av följande brott har begåtts:

1. innehav eller bruk av narkotika enligt 1 § första stycket 6 eller 2 § narkotikastrafflagen (1968:64),

2. dopningsbrott enligt 3 § och 2 § 6 lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel, eller

3. innehav av hälsofarliga varor enligt 4 § och 3 § första stycket 7 lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor.

Utan att det inskränker åklagares åtalsrätt får särskilt förordnade befättningshavare vid Tullverket

1. föra talan i mål om brott enligt första stycket, om det är uppenbart att brottets straffvärde svarar mot böter och att brottet inte föranleder någon annan påföljd, och

2. fatta beslut enligt 3 § fjärde stycket lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande m.m.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2020.